

Az egregyi templom

2010 március 21. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

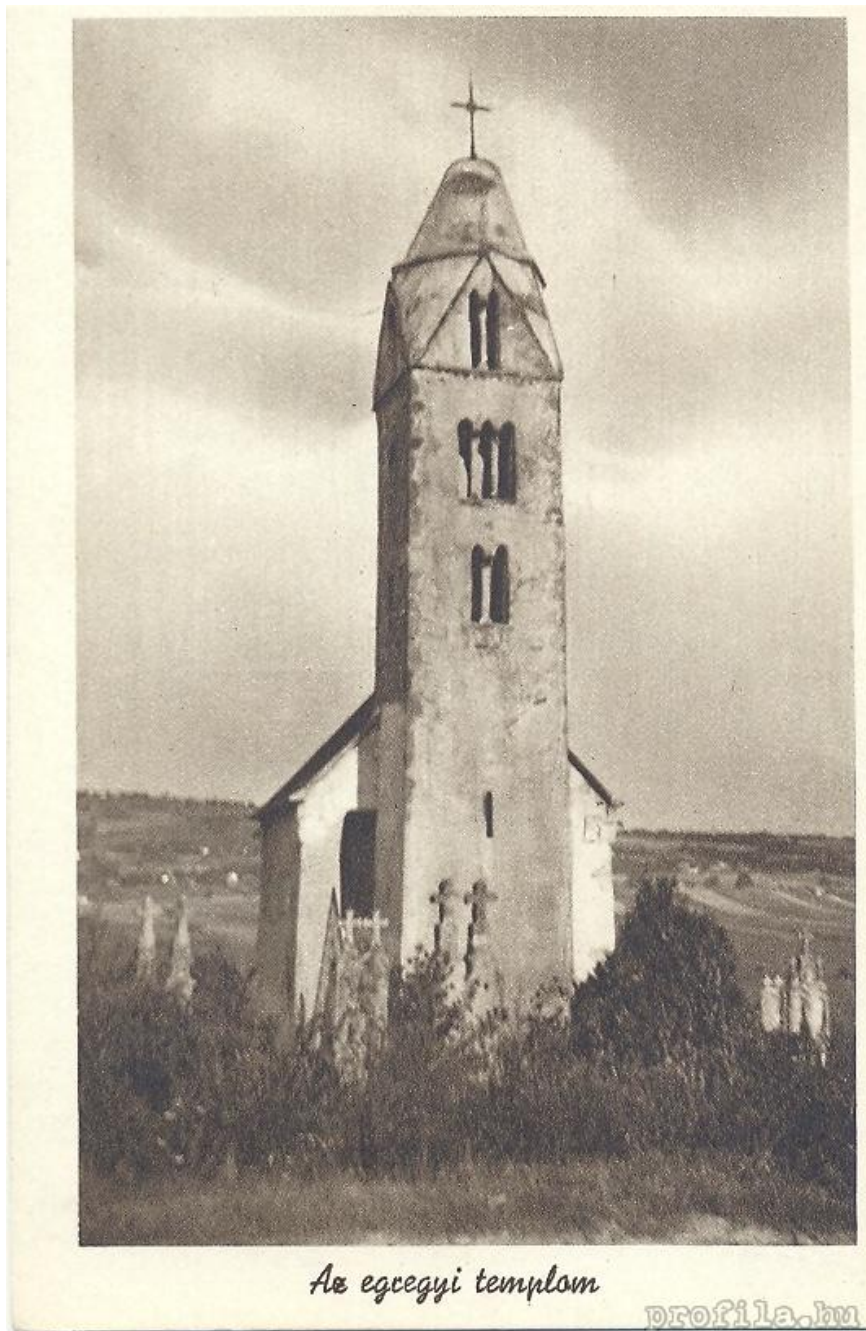
Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmen kívül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Mértékadó m?vésztörténészeink szerint a Balaton-környék legszebb középkori falusi temploma a Hévíz melletti Egregy m?emlék egyháza. Igazuk van. A gyógyfürd?jér?l híres település évente visszatér? sok százezres vendégseregéb?l mégis csak kevesen szánják rá magukat, hogy egyórányi egészséges séta árán megismerkedjenek ezzel a valóban tüneményes arányú, gyönyör? fekvés? régi m?kincsünkkel.

1946 óta hivatalosan is Hévízhez tartozik az Árpád-kortól fogva önálló község, amelynek nevét els? ízben egy 1221-ben kelt oklevél említi „Praedium Egrug” alakban. A barokk korban Szent Mária Magdolna tiszteletére újrászentelt templom keletkezésének idejét nem ismerjük. A XIX. század hatvanas éveitől sok szakért?nket foglalkoztatta az eredeti román kori küllemét páratlan épségben meg?rz? épület pontos kora. Rómer Flóris, Békefi Remig, Sz?nyi Ottó, Gerevich Tibor, Csányi Károly, Ger? László, Entz Géza, Dercsényi Dezs? és Koppány Tibor végül mind arra jutott, hogy valamikor az 1100-as és 1200-as évek fordulóján készülhetett.

Az írott forrásokban csak 1341-t?l emlegetett egregyi plébániatemplom a középkorban még Szent Katalin titulust viselt. Alaprajza és szerkezete Árpád-kori falusi egyházaink legtisztábbnak mondható példája: arányos téglalap formájú hajójának keleti végéhez kicsiny négyzetes szentély csatlakozik, nyugati oldalán magas, karcsú, t?szer? sisakban végz?d? torony ?rködik.

Az egregyi templom

profil.hu

A közelben bányászott k?b?l épült, falait tört anyagból rakták, az ajtók, ablakok kereteit és tagozatait gondosan faragták. A toronyba a hajó fel?l lehet belépni. Földszinti helyisége keresztboltozatú. Az emeleteken az egymás

fölötti, jellegzetesen román stílusú ablakok elrendezésénél szembeötlő a mester szándéka a falszerkezet statikai könnyítésére a magasabban lévő ikerablakok tágabbra hagyott nyílása révén. A szintén kővel burkolt, gúla formájú, sarkain háromszögű oromzatos, úgynevezett csűrlyes toronysisak különleges értéke, hogy – korának egyedül épen megmaradt példaként – támpontot nyújthat más híres román kori templomaink elpusztult tornyainak hiteles rekonstruálásához. (A lébényi XIII. századi bencés apátsági templom kettős tornyának barokk hagymasisakját is az egregyi minta alapján sikerült eredeti alakjához visszaigazítani.)

A hajó déli falán két légrészletű lándzsaablak mutatja a román stílus és a gótika különös, a Dunántúlon is korainak tűnő átmenetét. Fentebb, az eresz alatt ornamentális díszítésű, XIV. századi freskósáv fut végig. A középkori kaput befalzták, jóval később, 1731-ben barokk szegmensívvel készítették újra. A szentély déli oldalán és egyenes zárófalának keletre néző tengelyében egy-egy tölcsérbélletű ablak nyílik még a XIII. század eleji formában, és ebből az időből származnak az egyenes mennyezettel fedett hajó belső falfülkéi is. A déli és északi oldalon három-három lapos bemélyedés figyelhető meg, alul alacsony párkánnyal. A fentebbi tudós szakértők mind adósak a válasszal: vajon kiknek és mi célból készültek ezek a megkülönböztetett üléshelyek a gyülekezeti tér két oldalán? Az egregyi emléktemplomot 1965-ben restaurálták. Először 1973-ban jártam ott, fényképet is készítettem, majd most kerestem fel újra. Harminc év alatt akkorára nőtték a temető széli örökzöld ciprusfák, hogy nyugatról már takarják a magas tornyot. A környékre – osztrákok, németek által azóta soron beépített ál-Grinzingre – nem ismertem rá. Pedig mi ez a három évtized a nyolc évszázadhoz képest...

Ludwig Emil, mno.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalástról tabumentesen

„Egy film amelyet minden magyarnak látnia kell”

Ajánló